

pretio fuerint vendita, non possit consanguineus propinquus aliquam earum, relictis aliis, tantundem redimere; sed aut omnes simul redimat, aut relinquat: verum si res eadem diversis pretiis vendita simul fuerint, poterit propinquior consanguineus quam voluerit redimere, adhibitis diligentis & solemnitatibus in predictis Fori legibus & Ordinamenti contentis.

TEXT. LXXII.

Quando la cosa que es de patrimonio, ó abolengo, se vendiere fiada, que el pariente mas propinquo la pueda sacar por tanto assimismo fiada, con tanto que dentro de los dichos nueve dias de fianzas bastantes à vita de nuestra Justicia, que pagará los maravedis porque assi fue vendida al tiempo que el comprador estaba obligado.

Id est:

Quum res ad patrimonium, seu avimonium pertinens vendita fuerit sub fide, propinquior consanguineus possit eam tantundem redimere etiam sub fide: modo intra predictos novem dies det sufficientem fidejussionem ad cognitionem nostre Justitiæ, soluturum se pecuniam qua fuit vendita, quo tempore (primus) emptor erat obligatus.

TEXT. LXXIII.

Quando el pariente mas propinquo no quisiera, ó no pudiere sacar la cosa vendida por el tanto, el pariente mas propinquo siguiente en grado la pueda sacar: y ansi vayan de grado en grado por todos los parientes dentro del quarto grado, con tanto que sea dentro de los dichos nueve dias, y con las otras diligencias contenidas en la dicha ley del Fuero y Ordinamiento.

Id est:

Quum propinquior consanguineus non potuerit aut noluerit rem venditam redimere tantidem, propinquior consanguineus in gradu sequens redimere eam possit; & ita gradatim procedatur intra quartum gradum per omnes consanguineos: modo id fiat intra predictos novem dies, & cum ceteris diligentis contentis in predicta lege Fori, & Ordinamenti.

TEXT. LXXIV.

Quando concurrieren en sacar la cosa vendida por el tanto el pariente mas propinquo con el Señor del directo dominio, ó con el Superficiario, ó con el que tiene parte en ella, porque era comun; preferase en el dicho retracto el Señor del directo dominio, y el Superficiario, y el que tiene parte en ella, al pariente mas propinquo.

Id est:

Quum in rei vendita redemptione tantidem concurrerint cum propinquiore consanguineo Dominus directi domini, aut Superficiarius, aut qui partem in ea habuerit, communi existente; in predicto retractu preferatur Dominus directi domini, & Superficiarius, & qui in ea habuerit partem propinquiori consanguineo.

TEXT. LXXV.

Si alguno vendiere la parte de alguna heredad que tiene comun con otro, en caso que segun la Ley de la Partida la pudiera el comunero sacar por el tanto, sea obligado el que la quisiera sacar à consignar el precio en el tiempo y término, y con las diligencias y solemnidades de la manera que la pudiera sacar el pariente mas propinquo quando fuera de su patrimonio y abolengo; de suerte, que lo contenido en la dicha ley del Fuero y Ordinamiento de Nieva y en estas nuestras leyes haya lugar y se aplique en caso que el comunero quiera sacar la cosa vendida por el tanto.

Id est:

Si aliquis vendiderit partem alicujus fundi, quem habet cum alio communem, in casu, quod socius juxta legem Partita poterit (Hisp. poterat) eam retrahere (seu retinere tantidem) teneaturis qui retrahere eam voluerit, pretium illis representare (Hisp. consignare) in tempore, & termino & eisdem diligentis & solemnitatibus quibus propinquior consanguineus illam retrahere potuisset: ita ut quod in predicta lege Fori & in Ordinamento Nievensi, & in hisce nostris legibus continetur, habeat locum & fiat, in casu quod socius velit retrahere rem venditam.

COM-

COMMENTARIUM

In Legem LXX.

Cum quinque sequentibus.

SUMMARIUM.

- 1 Ratio principalis inductiva retractus.
- 2 Exemplum harum legum & earum declaratio.
- 3 An sufficiat quod res vendita sit solius, patris vel requiratur quod descendat ab avo vel ab alio cendente?
- 4 An filius vel descendens naturalis tantum possit retractare?
- 5 An filius vel descendens exheredatus & exclusus à successione ascendentium possit retractare?
- 6 An filius vel descendens qui renuntiavit cum iuramento non succedere patri vel ascendenti, possit retractare?
- 7 An in Clericis & personis Ecclesiasticis habeat locum huiusmodi retractus?
- 8 Si filius vel descendens decedat intra tempus datum ad retrahendum, an transmittat ius retrahendi ad heredes extraneos?
- 9 An ius retrahendi transeat in monasterium, quando proximior consanguineus ingressus est religionem?
- 10 An monasterio vendente rem ingressi, qua fuit patrimonii vel generis sui proximior ejus possit retractare?
- 11 An condemnatus ad mortem naturalem vel civilem possit retractare?
- 12 An iudex qui non potest contrahere in loco & territorio sua jurisdictionis possit retractare?
- 13 An proximior consanguineus possit retractare à remotiori consanguineo?
- 14 An proximior consanguineus requisitus à contrahentibus teneatur declarare, an velit retractare vel non?
- 15 Si plures res patrimonii vel generis unico & eodem tempore simul vendantur, an habeat locum retractus?
- 16 An tempus retractus incipiat currere à tempore contractus, an verò à tempore traditionis?
- 17 An tempus retractus possit currere à tempore traditionis factæ?
- 18 Si quis vendat rem patrimonii vel generis cum pacto de retrovendendo, an concurrat venditor & proximior consanguineus?
- 19 An in contractu permutations habeat locum retractus?

- 20 An in re data in solutum habeat locum omnium retractus?
- 21 Si res patrimonii vel generis vendatur sub conditione, an tempus retractus currat à tempore ipsius contractus, an verò à tempore existentis conditionis?
- 22 Si res patrimonii vel generis vendatur habita fide de pretio, an ipso casu habeat locum retractus: & à quo tempore incipiant currere?
- 23 An in re patrimonii vel generis pignoratæ vel obligatæ habeat locum retractus?
- 24 Si semel res patrimonii vel generis fuit vendita, & à proximiori consanguineo non fuit retracta, an postea possit retractari?
- 25 An predicti novem dies qui dantur ad retractum, currant naturaliter, vel de momento & quod momentum?
- 26 Si res patrimonii vel generis vendatur præsentem consanguineo & tacente, an postea possit retractare?
- 27 An & quando socius qui habet rem communem cum alio possit retractare rem venditam non habet ipso condictio?
- 28 An uxore habeat medietatem rei vel fundi, quem maritus retraxit constante matrimonio?
- 29 Si quis vendat fundum patrimonii vel generis fructibus pendentibus, quo colligitur emptor, an consanguineus qui postea retrahit fundum possit petere predictos fructus ab emptore perceptos?
- 30 Si res patrimonii vel generis vendatur, an debeat Gabella, & quis teneatur illam solvere?
- 31 An Dominus directus vel Superficiarius possit retractare, & an preferatur consanguineo vel socio?
- 32 Si proprietarius vendat suam proprietatem an usufructuarius possit illam retractare?
- 33 Si fructuarius vendat usum fructum quem habet in re vel fundo, an proprietarius possit retractare?
- 34 Si Dominus proprietatis illam vendat Fructuario, an tunc proximior consanguineus vel socius possit retractare, vel preferatur fructuarius?
- 35 An predictæ leges regni, quæ permittunt retractum, rescindant venditionem, & constituent in proximiorum vel consocium novum titulum & contractum?
- 36 Quæ actio sit illa quæ proprie competit consanguineo vel socio virtute predictarum legum ad huiusmodi retractum faciendum?

Ma-

Materia retractus, de qua tractant istæ leges, est valdè utilis & necessaria, & quotidie versatur in practica in nostro regno; ideo magistraliter & perfectè volo eam attingere: quam divido in sex partes & articulos principales. Nam primò quæram: In quibus personis habeat locum hujusmodi retractus? Secundò: In quibus rebus habeat locum prædictus retractus? Tertio, qui præferantur in hujusmodi retractu? Quarto, quæ sint requisita & necessaria ad talem retractum? Quintò, an & quando ratione societatis & communionis habeat locum retractus? Sextò & finaliter, de aliquibus questionibus in materia incidentibus: Et in effectu omnia ista continentur in hac materia.

Quoad primum noto & colligo principaliter ex his legib. quòd consanguineus venditoris infra quartum gradum potest licitè retrahere pro eodem pretio rem venditam ab eo, quæ sit patrimonii, vel avorum suorum: & idem disponit leg. 13. tit. 10. lib. 3. Foro II. & leg. 6. & 7. tit. 7. lib. 5. Ordin. & leg. 230. in leg. Stylit. Sed pro fundamento & perfecta declaratione quærenda est ratio principalis ejus. Et videtur quòd non procedat: Primò, quia tendit contra liberum arbitrium, quod quis habet à jure divino, naturali, & positivo disponendi de re propria in quem velit ad libitum voluntatis: text. est in leg. 1. Cod. de Sacrosanct. Eccles. text. in leg. In re mandata, Cod. Mandati, text. in leg. Id quod nostrum, ff. de Reg. jur. text. in leg. 1. & per tot. Cod. & ff. de Contrah. empt. text. in leg. 1. & per tot. Cod. de Reb. alien. non alienan. text. in §. 1. & per tot. Instit. Quibus alienare licet vel non: text. in cap. 1. & per tot. de Empt. & vendit. Secundò & principaliter, quia talis dispositio tendit contra propriam substantiam & definitionem domini, quod est jus perfectè disponendi de re, secundum Bartol. & communiter DD. in leg. Si quis vi, §. Differentia, ff. de Acquir. possess. & probat bonus & expressus text. in leg. Femina, §. Illud. in fin. Cod. de Secund. nupt. ibi: Pleno proprietatis jure obtineat, atque ex his nanciscendi domini vel restandi circa quem voluerit liberam habeat facultatem. text. in leg. fin. vers. Sin autem, Cod. de Jure domini impetrand. ubi dicit, quòd dominium est plenissimum & absolutum jus rei, quod importat & causat liberam & absolutam facultatem disponendi de eo: & ad hoc reputat singularem & unicum Joann. Ign. in leg. 1. §. Servus pignori datus, ff. ad Sylla. text. in leg. unica, Cod. de Novo jure Quiritum tollend. ibi: Sed si plenissimus & legitimus quisque dominus sive servi, sive aliarum rerum ad se pertinentium. Quem dicit ibi Bald. rarò alibi inveniri: Et fortè ex his rationibus de jure communi ante leges nostras

regias erat expressè prohibitus & reprobatus retractus, & omnis consuetudo ejus: textus est formalis & expressus in leg. penult. Cod. de Contrah. empt. cujus verba sunt: Dudum proximis consortibusque concessum erat ut extraneos ab emptione removerent, nec homines suo arbitrio vendenda distraherent: sed quia gravis hac videtur injuria, ut homines de rebus suis facere aliquid cogantur inviti, superiore lege cassata, unusquisque suo arbitrio quærere vel probare possit emptorem. Sed contrarium hodiè disponunt prædictæ nostræ leges, imò, quòd licitè habeat locum retractus in nostro regno; & sunt licitæ & justæ, & optime potuerunt hoc disponere: ita probat text. in cap. Constitutus, de in integrum restit. ibi: Et infra annum & diem à tempore contractus ipsis tamquam proximioribus competeret jus offerendi pretium juxta consuetudinem approbatam. text. in dict. leg. pen. Cod. de Contrah. empt. ibi: Nisi si lex specialiter quasdam personas hoc facere prohibuerit. Ubi licet cassetur & annulletur lex vel consuetudo præterita quæ permittebat retractum, tamen non derogat nec reprobatur futuram: text. in leg. Venditor, §. Si constat, ff. Commun. pradio, text. in leg. Si emptione, §. Omnium, ff. de Contrah. emptione. Confirmatur etiam ratione licitæ & naturalis affectionis, quam quis habet ad res majorum suorum: text. est in leg. Lex que tutores, vers. Neque verò, Cod. de Admin. tutor. text. in leg. Si in emptionem, ff. de Minor. text. in leg. In fundo, ff. de Rei vend. text. in leg. 1. §. Sed & si rem, ff. Si quid in fraud. patron. text. in leg. 2. ff. de Usucap. pro emptor. text. in leg. Peto, §. Fratres, ff. de Legat. 2. text. in leg. Cum pater, §. Libertis, eodem tit. Item etiam confirmatur; quia ex hac causa, ratione, & affectione consanguineus, nedum descendens vel ascendens, sed etiam collateralis præfertur extraneo in succedendo ab intestato: text. est in leg. 1. & per tot. ff. de Suis & legitimis heredibus, text. est in leg. 1. & per tot. ff. de Successorio edicto, text. in leg. 1. & per tot. ff. Unde legitimi, text. in leg. 1. & per tot. ff. Unde cognati. Item etiam præfertur in tutelam suscipiendo: text. est in leg. 1. & per tot. ff. de Legitimis tutor. text. in leg. 1. & per tot. Cod. de Legitima tutela. Item etiam præfertur in agendo civiliter in judicio sine mandato pro consanguineo: text. est in leg. Sed & hered. ff. de Procurat. text. in leg. Marius, Cod. eod. tit. Item etiam præfertur in accusando criminaliter pro delicto commisso contra consanguineum: text. est in leg. Si plures, ff. de Accusat. text. in leg. 2. §. fin. ff. de Adulter. Ergo meritò præferatur in retractu.

Et adde prosequendo materiam, quòd exemplum harum legum & decisionis earum est: quòd si

si quis habuit rem immobilem & dominium ejus, & post mortem reliquit eam in suo patrimonio & hæreditate, & filius, nepos, vel descendens eam vendat vel alienet; potest consanguineus infra quartum gradum eam retrahere ab emptore extraneo pro eodem pretio infra novem dies. Ex quo inferitur, quòd si talis res vel fundus principaliter fuit alicujus fratris, vel alterius collateralis, & filius vel nepos eam vendiderit; frater, neque alter consanguineus collateralis ipsius primi domini non potest illam retrahere; cum non descendat ab stipite vel genere ascendentium, sed tantum collateralium. Item etiam inferitur, quòd licet in successione universali, vel alia qualibet materia non coarctetur gradus successionis descendentium, sed habeat locum in infinitum; tamen in hac materia retractus coarctatur facultas retrahendi usque ad quartum gradum; tum quia est contra jus commune; tum etiam propter difficultatem probationis; tum etiam, quia fortè venditor, qui rem majorem distraxit, & ille, qui vult retrahere, sunt inter se collaterales; in quibus alia tractatur successio.

Item principaliter quæro: An sufficiat quòd talis res vendita sit solius patris, vel solius avi, vel requiratur quòd sit utriusque, ad hoc ut habeat locum retractus? Et qualiter intelligantur prædicta verba nostrarum legum Regni? Et ut clarius & perfectius intelligatur nostra quæstio, pono, quòd pater habet & possidet aliquam rem vel fundum, quam ipse solus emit & sua industria acquisivit, & in ejus vita eam vendidit vel alienavit alicui extraneo; modò filius ejus in potestate, vel emancipatus & uxoratus vult eam fedimere & retrahere ab emptore extraneo pro eodem pretio, an possit? Et certè iste casus jam contigit de facto, & fuit valdè dubius in Audientia Regali de Valladolid: In quo fuerunt diversæ & contrariæ opiniones & sententiæ. Et fundamentaliter & resolutivè dico, quòd videtur quòd in hac re, quæ fuit solius patris, habeat locum retractus: Primò, quia prædictæ leges Regiæ loquuntur alternativè, dicendo, quòd in re patrimonii vel avorum habeat locum retractus: & ad veritatem alternativæ sufficit unam partem esse veram: textus est in leg. Ubi autem non apparet, §. Qui illud audivit, ff. de Verborum oblig. text. in leg. Si stipulatus fuerit illud aut illud, eodem titul. text. in leg. Eum qui certarum, §. fin. eodem titul. text. in leg. Si heredi plures, ff. de Cond. instit. text. in leg. Cum quærebarur, ff. Jūdit. solvi: text. in leg. Cum pupil. ff. de Condit. & demon. text. in leg. Si is qui ducenta, §. Utrum,

ff. de Reb. dubiis: text. in §. pen. Instit. de Hered. Instit. Secundò, quia in persona patris consideratur major affectio propter proximitatem gradus, cum sit in primo gradu lineæ ascendentium: sed ratio, in qua se fundat hodiè nostra materia retractus, est affectio ad res majorum, ut supra dixi: ergo in re patris habeat locum. Pro contraria tamen parte, imò, quòd in re solius patris non habeat locum retractus, sed debeat res descendere etiam ab avo, primò facit: quia prædicta lex fori, ad quam aliæ leges novæ ordinamenti & Tauri referuntur & confirmant aperte, vult quòd talis res descendat simul à patre & avo; quia dicit: *Todo ome que heredad de patrimonio de avolengo quisiere vender, & poſtea in alius verbis, dum dicit: Si ome de aquel avolengo la quisiere comprar, ergo aperte vult & significat, quòd retrahens debet esse nepos illius personæ à qua res descendit. Secundò facit, quia cum nostræ leges Regiæ sint correctoriæ juris communis, & quodammodo impeditivæ libertatis & facultatis disponendi de re propria in quem distrahens vellet, meritò sunt restringendæ. (p)*

Sed, his non obstantibus, pro perfecta doctrina & concordia in hoc singulari & difficili articulo dico: quòd non sufficit quòd res vendita sit solius patris, nec requiritur quòd sit patris & avi: sed dico & teneo quòd si quis vendat rem propriam, quam habet & acquisivit suo proprio labore & industria, & in vita vendat vel alienet in extraneum, non potest filius, nepos, vel descendens venditoris eam retrahere, nec hoc casu habet locum retractus; quia repugnant verba, mens, & ratio prædictarum leg. si verò quis habuit & possedit rem propriam usque ad mortem, & reliquit in sua hæreditate & patrimonio; tunc habet locum retractus: & si res perveniat ad unum ex filiis virtute divisionis inter eos factæ, vel meliorationis, vel prælegati, vel quovis alio titulo; & iste filius & possessor post mortem patris vendat; tunc alter filius defuncti fraterque vendentis potest licitè & justè eam retrahere: & isto casu propriè verificantur & procedunt prædictæ leg. & verba earum dicentium: *Quod si quis vendat rem patrimonii, & confirmatur vera & clara ratione: quia si pater habuit rem propriam in vita ejus acquisitam, & noluit eam retinere & conservare, sed de ea disponere, & ad eam non habere affectionem; à fortiori filius ejus non videtur justè dicere & affirmare quòd ex affectione, ex eo quòd res aliquando & fortè per momentum fuit patris. Item etiam confirmatur concludenti fundamento: quia apud peritos Latinos*

pa-

(p) Pro hac sententia facit etiam leg. 15. tit. 11. lib. 5. Recop. vide etiam Matienz. in dict. leg. 15. Anton. Gomez. ad Legem Tauri.

patrimonium propriè dicitur res à patre relicta in sua hæreditate post mortem, & sic post humationem ejus: ita Calepinus in suo Dictionario: Cicero in Oratione quam facit pro domo sua: Plinius in Panegyrico. Pro quibus & hac significatione facit bonus text. in leg. Item prædia, ff. Famil. erisc. text. in leg. 2. Cod. de His qui veniam ætatis impetra, text. in leg. Lex qua tutores, versic. Nec verò, Cod. de Adm. tut. text. in §. 1. Inst. de Rerum divis. text. in cap. 1. de Natura successionis feud. in lib. 1. Feudorum, & ibi notat Bald. & alii DD. Si verò talis res descendat à patre simul & avo, & nepos vendat; certum est sine dubio quòd alii nepotes poterunt retrahere; quia concurrunt major & fortior ratio & affectio. Item etiam, si talis res descendat à solo avo, quia avus eam habuit & possedit, & reliquit in suo patrimonio, & numquam pervenit ad filios, quia in vita ejus decesserunt, vel aliàs fuerunt exclusi, & pervenit ad aliquem ex nepotibus; tunc similiter alter nepos potest eam retrahere: & idem est si fortè talis res pervenit ad filium qui carebat filiis & descendentibus, & talis filius & possessor in vita vendidit & alienavit; nam tunc nepos ex alio filio potest eam retrahere. Et in his casibus noviter, singulariter, & ultra omnes prædictæ nostræ leges Regiæ possunt intelligi & declarari.

4 Item quæro: An filius vel descendens naturalis tantum possit retrahere? Et breviter & resolutivè teneo quod sic: Primò, quia in dispositione legali, quæ fundatur in jure naturali sanguinis & æquitate, venit & comprehenditur naturalis tantum, nisi ex dignitate & qualitate personæ aliud dicatur & præsumatur: text. est in leg. Ex factò, §. Si quis rogatus, el. 1. ff. ad Treb. ubi habetur, quod si quis gravatur restituere hæreditatem si sine liberis decesserit, non tenetur restituere si habeat filios naturales tantum: nisi ex qualitate personæ testatoris, vel ipsius gravati aliud præsumatur; ut quia erat illustris, vel positus in dignitate, vel persona ecclesiastica, vel mulier honesta; quia tunc non veniunt naturales tantum: & ibi notat & commendat Bartol. Ang. Paul. Imol. Alex. & communiter DD. & idem est secundum eos quando prædicta conditio non ponitur expressè per testatorem, sed subintelligitur à lege, ut in leg. Cum avus, ff. de Cond. & demonst. & in leg. Cum acurissimi, Cod. de Fidejussor. licet in hoc sint plures & valde diversæ opinionis in dict. locis. Secundò facit text. in leg. Generaliter, §. Cum autem, Cod. de Inst. & substit. ubi disponitur, quòd sicut in filio legitimo & naturali instituto & gravato restituere hæreditatem, subintelligitur tacita conditio, si sine liberis decesserit; ita etiam subintelli-

gitur in filio naturali tantum gravato: & ad hoc ibi notat & reputant singularem communiter DD. Tertio facit, quia quando agitur & tractatur de materia, quæ fundatur in jure naturali sanguinis, appellatione parentum vel filiorum semper veniunt etiam naturales tantum: textus est in leg. Parentes, ff. de In jus vocando, & ibi Glossa ordinaria, & communiter DD. Quarto facit ratio & doctrina generica & moralis: quòd quando agitur de aliquo Privilegio & commodo filiorum fundato in æquitate, semper appellatione filiorum intelliguntur etiam naturales tantum; argumento textus in leg. fin. Cod. de Confirm. tutor. ubi pater ita potest dare tutorem filio naturali, sicut legitimo; licet debeat confirmari: textus in leg. Naturali, ff. eod. tit. & istam doctrinam & regulam generalem ponit Abbas Panormitan. in cap. In presentia, de Probat. column. 7. n. 23. quem ibi sequuntur & laudant communiter DD. Ergo in tali filio vel descendente tantum naturali habeat hodiè in nostro Regno locum retractus; & ita teneo. Spurius tamen, vel incestuosus, vel natus ex damnabili coitu nullo modo potest retrahere; quia non dicitur certus consanguineus, nec de genere, domo, vel stipite parentum vel ascendentium: argumento textus in leg. Filium eum definimus, ff. de His, qui sunt suis vel alien. jur. & in leg. Generaliter, §. Cum autem, Cod. de Inst. & substit. text. in §. Vulgo quasitos. Inst. de Success. cognat. & in leg. fin. Cod. de Verbor. significat. & ibi Bald. & communiter DD. & in leg. fin. Cod. de Natur. liber. tenet etiam Abbas, & communiter DD. in cap. Per venerabilem, quæ filii sint legitimi: Bald. & communiter DD. in Authent. ex complexu, Cod. de Incestis nupt.

Item quæro: An filius vel descendens exheredatus possit retrahere? Et videtur quòd non; quia repellitur à successione, ut in Authent. ut cum de appellat. cognosc. §. Causas, collat. 8. textus in Authent. Non licet, Cod. de Liber. præter. Item, quia exheredatus habetur pro mortuo, ut in Authent. de Hæred. & falcid. §. Exheredatos, column. 1. & ibi Glossa ordinaria, & communiter DD. Item, quia exheredatus non computatur in numero liberorum, ut in leg. Pater filium, ff. de Inoffic. testam. & ibi Bald. & communiter DD. Item, quia per exheredationem tollitur suitas & efficitur extraneus, ut in leg. 1. §. Scindum, ff. de Suis & legit. hæred. Sed, his non obstantibus, ego teneo contrarium, imò, quòd filius vel descendens exheredatus admittatur ad hujusmodi retractum: Primò, quia licet per exheredationem tollantur prædicta jura successio- nis, non tamen tolluntur prædicta jura primordialis sanguinis: textus est in leg. Jura sanguinis, ff. de Reg. jur. text. in leg. 3. ff. de Interdictis &

relegat. Item etiam, quia conditio à lege vel ab homine posita si sine liberis decesserit, censetur exclusiva quando quis decessit cum liberis & descendentibus, licet justè exheredatis, ut probat text. & ibi Glossa singularis in leg. Ex facta, §. final, ff. Ad Trebellianum, & istam partem tenet Glossa ordinaria in dict. leg. Fori.

6 Item quæro: An filius qui renuntiavit cum juramento successionis patris vel ascendentis, possit retrahere? Et ommissa disputatione, teneo quòd sic; quia non abdicavit à se jura sanguinis, nec desinit esse de genere: Item etiam, quia ejus renuntiatio tantum operatur, ut excludatur à successione gratuita universalis legali, non verò à contractu vel retractu oneroso; argumento text. & eorum quæ ibi notantur in cap. Quamvis pactum de pactis, lib. 6. & in leg. Ex hoc jure, ff. de Justitia & jure, & in leg. Pactum quod dotali, Cod. de Collat. & in leg. Pactum quod de dotali, Cod. de Pactis.

7 Item quæro: An in Clericis & personis ecclesiasticis habeat locum retractus tam activè, quàm passivè, ut Clericus possit retrahere; vel Clerico vendente, possit consanguineus ejus laicus retrahere? Et videtur quòd non; quia dispositio prædictarum legum magis afficit personas quàm res; & per consequens non potest comprehendere Clericos ex defectu jurisdictionis & potestatis statuentium, ut in cap. Ecclesia Sancta Maria, de const. & in cap. fin. de Vita & honestate Clericorum, & in cap. fin. de Rebus Eccles. non alienand. in Authent. Statuimus, Cod. de Episcop. & Cler. & istam sententiam & conclusionem tenet Glossa ordinaria in dict. leg. Fori, & sequuntur alii plures in isto Regno. Sed ego teneo contrarium, imò, quòd inter eos habeat locum retractus: Primò per textum expressum in cap. Constitutus, de in integrum restit. ubi apertè disponitur & probatur, ut in simili casu, lege, & consuetudine retractus, Clericus activè possit retrahere: ergo similiter, Clerico vendente, vel emente, possit consanguineus laicus passivè ab eo retrahere. Item etiam quia in defectum Canonum licet recurritur ad jus civile commune, & ejus nostrum Regium censetur jus commune; ergo illud servandum est: argumento textus in cap. Si adiutorium, distinction. 10. & in cap. 1. de Novi operis renuntiatione, & tenet formaliter Bald. quem sequuntur alii DD. in cap. Cum venissem, de eo qui mitt. in possessionem, & sequitur Felin. in cap. Causam quæ de Rescriptis, & Doctor. Palacios Rubeus in repetitione cap. Per vestras, column. 3. & 4. & in terminis in nostro casu & materia hanc opinionem videtur tenere Cin. Bald. & alii DD. in leg. Nec per se, Cod. de Hæredibus instituendis.

8 Item quæro: Si proximior consanguineus, cui Anton. Gomez. ad Legem Tauri.

est apertum edictum, tempus, & via retrahendi, decedat illo medio tempore, extraneo hærede relicto: an talis hæres extraneus debet admitti ad retractum ex persona defuncti? Et ommissa disputatione, dico quòd non: quia istud beneficium retrahendi est personale competens ratione sanguinis, & non est transmissibile ad hæredes; cum sola illa jura quæ sunt merè hæreditaria transmittuntur, & non alia, ut in leg. Cum hæredes, ff. de Acquirenda possessione. & in leg. 1. & per tot. Cod. de Hæreditariis actionib. Quod tamen singulariter intellige, præterquam si consanguineus decesserit post litem contestatam, vel præparamento factò; quia tunc possit talis hæres & successor extraneus admitti & retrahere: argumento text. in leg. Posthumus, §. fin. cum leg. sequenti, ff. de Inoffic. testam. ubi habetur, quòd querela inofficiosi testamenti non præparata non transmittatur ad hæredem; tamen quando est præparata per litem contestatam, vel aliàs, bene transmittitur: probat etiam text. in leg. unica, Cod. Ex delictis defunctor. & in terminis ita videtur tenere Faber in §. Ex contrario, Inst. de Legat. in finalibus verb. fundatur etiam ex doctrina Bartol. in leg. ejus, qui delatorem, ff. de Jure fisci.

Item quæro: An consanguineus, cui est aperta via & jus retrahendi, possit cedere extraneo, ut virtute cessionis talis extraneus possit retrahere? Et videtur quòd sic: Primò, quia jus ingrediendi rem debitoris propria autoritate competens creditori potest alteri cedi, argumento text. & ibi communiter DD. in leg. 1. Cod. de Pignor. & tenet Bartol. & communis opinio in leg. 1. §. fin. ff. de Novi operis nunt. Item etiam facit, quia jus & beneficium restitutionis in integrum licet sit personale potest cedi, ut in leg. Quòd si minor, §. 1. ff. de Minoribus, text. in leg. Si minoris, ff. de Administrat. tutor. & istam partem, quòd jus retrahendi possit cedi extraneo, tenet Paul. de Castro, & alii DD. in dict. leg. 1. §. fin. ff. de Novi operis nunt. Sed, his non obstantibus, ego teneo contrarium, imò, quòd tale jus non possit cedi: Primò, quia prædictæ lege videntur repugnare, in quantum requirunt pro forma, quòd sit consanguineus infra quartum gradum: Item etiam repugnant rationes, per quas admittitur retractus: Et in expressò ita tenet Petr. Cinus, Bald. & Paul. de Castr. in leg. Ad officium, Cod. Communi dividendo. Joan. Faber in §. 1. Institut. de Acquisitione per arrogationem: tenet etiam Glossa ordinaria in dict. leg. Fori.

9 Item quæro: An jus retrahendi transeat in monasterium, proximiorè consanguineo ingresso religionem & ibi professò? Et videtur quòd sic; quia appellatione conjunctorum venit conjunctus conjunctione spirituali: ita probat text. juncta